

du je zadobila posebno po odpravi višlega šolskega sveta ostrejša lice. Dasi poseben politiki niso zadovoljni s to platno našega boja, se mora učiteljski zavestati da se prav v tej točki zrcali odločitev demokratične ali nedemokratične ureditve šolske uprave. V tem pogledu smo se skoro z novim proračunom bližali rešitvi tega vprašanja in skoro bi dobili in dosegli z ustanovitvijo prosvetnih direktij ločitev prosvetne uprave, da ni političen veter odnesel tudi teh načrtov in nam tako ustavil to borbo za čas, ko bo zopet vprašanje načrta novega šolskega zakona postalo aktualno.

Naše gospodarske ustanove.

Nuno potrebno se mi zdi da se v svojem nadaljnjem poročilu dotaknem tudi nekaterih naših gospodarskih ustanov. So to: Učiteljska tiskarna. Samopomoč Učiteljski konvikt. Učiteljski dom in Hranilnica in posojilnica učiteljskega konvikta. Težko se dotaknem tega vprašanja. K temu me silijo zadnji dogodki in pa predlogi, ki so jih doposlala nekatera društva. Mnenja sem, da moramo o tem razpravljati. Sai nosijo ustanove naše ime. Popolnoma upravičeno bodo nosila ta naslov samo tedaj, ko bodo last organizacije, last celokupnega učiteljskega. Ne morem pa tega priznati vse dotlej, dokler so v teh ustanovah vključeni le maloštevilni tovariši in tovarišice.

Učiteljska tiskarna je rentabilno podjetje. Prizadevati si moramo, da jo dvignemo ter priporočamo vedno in povsod. Skrbimo da pristopi vsaj z enim deležem vse naše članstvo, da čuti tako svojo moralno dolžnost.

Umesten se mi zdi predlog brežiško-sevniškega učiteljskega društva, ki se glasi: Naše gospodarske organizacije naj bodo izraz gospodarske moči cele organizacije in članstva zato naj temelje na načelih najširšega demokratizma ter naj ostanejo deleži kolikor mogoče nizki, da bo omogočen pristop čim večjemu številu članstva.

Tem besedam sledi predvsem Učiteljska Samopomoč, ki se je pod spretim vodstvom tov. Ivana Kocijančiča dvignila v zadnjih dveh letih do neverjetne višine. Danes šteje 1930 članov, posmrtnina je 9650 Din. Rezervni fond znaša okrog 140.000 Din. Ima dobrodelen namen, da pomaga ob smrti preostalim v najhujši stiski ter blaži gorje v potrtih srcih. Sedaj snuje še zavarovanje naše dece za slučaj smrti. Kdor se zanima za Učiteljsko Samopomoč, naj se udeleži občnega zbora.

Učiteljski konvikt gradimo že 32. leto. Dom bi nam bil ob raznih prilikah neobhodno potreben, delal bi nam čast in ponos. Z letošnjim letom smo uvedli obvezno članarino, a uspeh ni zadovoljiv. Vzrok: premalo zanimanja in stanovske zavednosti, slabe materialne prilike, zemljeknjižna obremenitev lastninskih pravic.

Obvezno plačevanje članarine je uvedel tudi Učiteljski dom v Mariboru, čigar splošni položaj je v primeri z Učiteljskim konviktom ugodnejši.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta je tudi del naših stanovskih organizacij. Nudi posojila pod ugodnimi pogoji proti odplačevanju v potujbo izbranih določenih mesečnih obrokov. Stalne hranilne vloge, ki jih pa med nami menda ni preveč, obrestuje 7%.

V nadaljnjem razmotrivanju se ne bom spuščal.

Naše materialno vprašanje.

Dotaknem naj se še našega materialnega vprašanja. Po sprejetju zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih smo mislili, da smo dobili nekaj stalnega, neizpremenljivega. Ni hče izmed nas ni pričakoval, da morejo zakoni o dvanaistih in finančni zakonici spremeniti pridobitve činovniškega zakona. A motili smo se. Marsikatero pridobitve so nam odvzeli zakoni o dvanaistih. Naprtli so nam takozvano komorsko doklado. Državni svet je odločil da se povišice ne priznavajo od dneva dospelosti, temveč šele od dneva podpisa dotičnega ukaza, če ni v njem izrecno naveden dan napredovanja. Zato opozarjamo vse prizadete, da vlagajo prošnje za povišice pravilno opremljene in pravočasno. V zadnjem času se izdajajo ukazi in odloki v katerih je točno označen dan napredovanja in ni mogoče da bi učitelji trpeli škodo, če tudi vloži prošnjo potem ko mu je dospel položaj na plača v izplačilo. Kljub temu se ne smemo zanašati.

Najhujše zlo pa nam je prinesel finančni zakon za budžetno dobo 1926/27. in sicer zvišanje službene dobe s pravico do pokojnine od 10 na 15 let in priznanje 15% v penzijo le pri polnih 35 službenih letih, pri katerih se šteje 34 let, 6 mesecev in 1 dan za polno službeno dobo. Indirektno smo krivi tega sami, ker smo imeli v naših vrstah tovariše, ki niti s 40. leti in še več niso hoteli zaprositi za pokojno. Navesti moram še odbitek stanarine, ki jo odtegujejo tovarišem in tovarišicam za naturalno stanovanje. So to po večini naši šolski upravitelji in upravitelje, ki ne prejemajo danes za svoje pisarniško delo nikakih posebnih doklad. To je nemoralno, nečloveško. Zato se danes le redki tovariši potegujejo za upraviteljska mesta. Vsako delo bodi tudi plačano!

Omenim naj tu naše tovariše sreske šolske nadzornike, ki so jim ukinili pičlo doklado in celo potni pavšal.

Finančni zakon nam je vzel pravico do brezplačnega zdravljenja v državnih bolnicah v II. razredu in nas potisnil v III. razred. Ako stanovanjski zakon ne bo podaljšal, zopet mnogo izgubimo. Nešteti tovariši in tovarišice bodo postavljeni na cesto. Mnogi bodo izročeni na milost in nemilost hišnih gospodarjev, ki bodo zahtevali od nas tako visoko stanarino, da je ne bomo zmogli.

Finančni zakon je ukinil tudi člen 123. čim zakona, po katerem je prejel uslužbenec predjem ali posojilo v višini trimesečnih prejemkov, ako nastopi v rodni bolezen, smrt ali druga skrajna sila.

Odpravili so še za nadaljnia 3 leta stalnost, ki nam je zajamčena z ustavo in specialnimi zakoni.

Člen 90. fin. zakona tolmači, da je premostitev na razpis ali konkurz smatrati kot premostitev na lastno prošnjo in se ob takih prilikah ne izplačajo selitveni stroški iz državne blagaine. Pravico do selitvenih stroškov imajo samo učiteljski novinci, ko prvič nastopijo državno službo in učitelji, premeščeni po § 71., t. i. po službeni potrebi.

V pokojnino se všteva višja skupina položajne plače le tedaj, če jo je upokojenec užival eno leto.

Protj vsemu temu moramo najodločneje povzdigniti svoj glas tako, da ga bodo slišali vsi odgovorni in merodajni činitelji.

Edini svetli točki bi bili izplačevanje razlik, ki se je baie že pričelo pri nižjih državnih uslužbencih in pa prevedba kronskih upokojencev v dinarske, kar je uspeh Osrednje zveze državnih nameščencev.

Poročilo obsega večinoma organizacijsko poslovanje našega poverništva. Jasneje bi bilo, ko bi ocenjevalo splošno zibanje vseh naših poedinic, ki so osnova našemu Udruženju.

In še merodajneje bi bilo če bi se delovanje našega poverniškega okrožja presojalo s stališča celokupne organizacije UJU.

Z novo državo smo prestopili meje provincializma, država nas je sprejela med svoje uradnike z ustavo je dala smernice našemu delovanju po nalogah, ki jih imamo izvesti med narodom. Ujedinjenje SHS je danes še na papirju ni pa v srcih našega naroda. To seme mora zasejati šele učiteljstvo, ki ima težko odgovornost napram zgodovini in bodočnosti.

Širiti srčno ujedinjenje med ljudstvom bo zamoglo samo ono učiteljstvo, ki se zaveda teh dolžnosti tudi v svojih vrstah. Bodi Srb ali Hrvat pravoslavac ali mohamedanec, politik ali nepolitik, vsakdo bodi dobrodošel v naših vrstah. Proč s provincializmom ko nas obdaja krog in krog železen obroč sovraštva, ki nam ogroža našo bodočnost, bodočnost našega naroda. Le ujedinjeno učiteljstvo bo ujedinilo narod le stanovska neodvisnost bo okrepila naše vrste, dvignila naš ugled in žela, kar obče seje sloga.

Mi smo vodili naše delovanje v pravcu državnega edinstva z ozirom na težke politične neprilike v državi in želimo, da bi se smer v tem pravcu nadaljevala. Če je bil naš namen čist in pravičen, prepuščamo sodbo Vam in zgodovini. Današnje zborovanje naj razčisti nesoglasja, okrepi naše vrste, premagaj vse osebne neprilike in naj rodi enako pomirjenje, kakor smo je dosegli na subotškem kongresu, kjer se je pripravil razkol v UJU.

V slogi je moč!

III. Kongres in VI. Glavna skupščina UJU v Beogradu, dne 8., 9. in 10. avgusta 1926.

Vsak udeleženeec, ki se je prijavil na skupščino, naj se obrne na kolodvoru k predstavniku svojega poverništva. Kje se nahaja to predstavništvo bo razvidno na posebnih napisih. Tu bo dobil vsak udeleženeec legitimacijo, znak in drugo ter nakaznico za stanovanje itd.

Sporod dne 7. avgusta (sobota): I. Seja Glavnega odbora UJU v osnovni šoli na Savi od 3.—5. z dnevnim redom: 1. Izveštaj Izvršnega Odbora, 2. Predlogi, namenjeni skupščini, 3. Sporazum za delo na delegaciji.

II. Zborovanje Glavnega Odbora in delegatov učiteljskih društev ob 5. uri popoldne v osnovni šoli na Savi z dnevnim redom: 1. Otvoritev zborovanja in izročitev polnomočij v zmislu čl. 14. pravil UJU in čl. 17. poslovnika, 2. Sporazum za določitev kandidatov v 4 odseke, zapisničarjev in overovalcev zapisnikov, 3. Dogovor za delovni program kongresa in skupščine.

Ob 7. uri zvečer istega dne prijeteljski sestanek v hotelu Klericev.

Sporod dne 8. avgusta (nedelja): III. Kongres UJU v dvorani nove univerze ob 9. uri dopoldne z dnevnim redom: 1. Otvoritev kongresa, 2. Izvolitev odsekov zapisničarjev in overovalcev zapisnikov, 3. Pozdravi, 4. Poročilo o delu Glavnega in Nadzornega Odbora, 5. Proračun UJU za leto 1926/27, 6. Dvajsetletnica od prvega vsesrbskega učiteljskega kongresa in prve jugoslovenske skupščine v

Beogradu, Referent g. Mih. Stanoević, oblastni šolski nadzornik iz Beograda, 7. Izvolitev deputacije, ki bo položila venec na grob neznanega junaka, 8. Svečana povorka kongresa do Kalemegdana in položitev venca na spomenik Dositeja Obradovića, kjer bo govoril g. Čedomil Todorović, član Izvršnega Odbora.

Popoldne delujejo samo odseki. Istočasno ogledovanje prestolice in njenih znamenitosti: Narodnega in etnografskega muzeja, univerzitetne, štaltnice itd. (Vse bo razvidno iz posebne knjižice, ki bo tiskana za priliko kongresa). — Razstava učil in šolskih potrebščin, ki jo priredi Vitezlav Opluštil, učitelj iz Moravske Ostrove — Čehoslovaška in se otvori istega dne ob 3. uri popoldne. Kje bo razstava bo razvidno in razglašeno na kongresu.

Sporod dne 9. avgusta (ponedeljek): Dnevni red: 1. Otvoritev, 2. Poročilo verifikacijskega odbora, 3. Reorganizacija Udruženja, 4. Prosvetna politika poslednjih dni, Referent g. Josip Skavić, profesor in predsednik nov UJU — Zagreb, 5. Poročilo odsekov, 6. Predlogi, 7. Resolucije, 8. Volitev nove uprave: Glavnega in Nadzornega Odbora.

Delo se nadaljuje ob 3. uri popoldne in če ne bo dnevn red izčrpan istega dne, bo skupščina nadaljevala svoje delo 10. avgusta dopoldne.

Izvršni Odbor UJU.

Udeležencem skupščine v Beogradu.

Vse tovariše in tovarišice, ki se bodo udeležili državne skupščine UJU v Beogradu prosimo, naj to javijo **naikasnije do 25. julija 1926** naravnost Izvršnemu Odboru UJU v Beogradu, Učiteljski dom. Navedejo naj:

1. Starost in ali potujejo sami ali z družino,
2. Za katere dni žele prenočišča,
3. Žele li stanovanje v hotelu (katere vrste) ali v kakem zavodu (šoli vojašnici), kjer je stanovanje brezplačno,
4. Naznaniti je službeni kraj in v katerem okrajinem učiteljskem društvu je kdo vključen ter poverništvo.

5. Vsak se mora izkazati s člansko izkaznico v svrhu legitimiranja in da je plačal članarino. (V to svrhu dostavi potrebne legitimacije naše poverništvo). Prijave po 25. juliju se ne bodo upoštevale.

Izvršni Odbor UJU v Beogradu.

Dostavek: Delegati iz Slovenije naj se po možnosti vozijo na glavno skupščino v Beograd skupno. Snidejo naj se v Zagrebu. V Beogradu naj stanujejo vsi v hotelu »Slavija«. Natančneje objavimo v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

UJU — poverništvo Ljubljana.

Izid volitev v ožji sosvet UJU — Pov. Ljubljana.

KONSTITUIRANJE IN IZPOPOLNITEV NOVOIZVOLJENEGA OŽJEGA SOSVETA POV. UJU — LJUBLJANA.

na seji dne 17. julija 1926 v Celju v zmislu čl. 13. pravil UJU.

Poverjenik: Andrej Skuli, sreski šolski referent v Ljubljani.

Pov. namestnik: Anton Hren, šolski upravitelj Studenci pri Mariboru.

Strokovni tajnik: Josip Kobal, strokovni učitelj v Ljubljani.

Glavni blagajnik: Rado Grum, učitelj v Ljubljani.

Urednik »Učit. Tovariša«: Ivan Dimnik, šolski upravitelj v Ljubljani.

Člani: Marija Godec, učiteljica v Limbušu, Ciril Hočevar, učitelj v Krogu, Josip Lapaine, šolski upravitelj v Cerkljah, Rudolf Mencin, šolski upravitelj v Prevaljah, Anton Mervič, ravnatelj meščanske šole v Ribnici, Ljudevit Musek, šolski upravitelj v St. Vidu pri Ptuj, Robert Plavšak, šolski upravitelj v Trbovljah, Josip Ribičič, šolski upravitelj na Rakeku, Ljudevit Šijanec, šolski upravitelj v Razvanju.

IZID VOLITEV.

Člani:

1. Marija Godčeva, učiteljica v Limbušu,
2. Ciril Hočevar, učitelj v Krogu, Prekmurje,
3. Anton Hren, šolski upravitelj v Studencih,
4. Josip Kobal, strokovni učitelj v Ljubljani,
5. Josip Lapaine, šolski upravitelj v Cerkljah,
6. Rudolf Mencin, šolski upravitelj v Prevaljah,
7. Anton Mervič, šolski upravitelj v Ribnici,

8. Ljudevit Musek, šolski upravitelj v St. Vidu pri Ptuj,

9. Robert Plavšak, šolski upravitelj v Trbovljah,

10. Josip Ribičič, šolski upravitelj na Rakeku,

11. Andrej Skuli, sreski šolski referent v Ljubljani,

12. Ljudevit Šijanec, šolski upravitelj v Razvanju,

Namestniki:

1. Ivan Dimnik, šolski upravitelj v Ljubljani,

2. Rado Grum, učitelj v Ljubljani,

3. Angela Vode, strokovna učiteljica v Ljubljani,

Nadzorstvo:

1. Ljudevit Ivanišič, šolski upravitelj v St. Jurju ob Ščavnici,

2. Miro Repovš, šolski upravitelj v Ljubljani,

3. Fran Skuli, šolski upravitelj v Ljubljani,

KOT KANDIDATI ZA GLAVNI ODBOR UJU V BEOGRADU

se nominirajo sledeči tovariši:

ZA IZVRŠNI ODBOR:

1. Pavel Flerč, referent ministrstva prosvete v Beogradu.

ZA GLAVNI ODBOR:

1. Anton Gnuš, šolski ravatelj v pok. v Dolu,

2. Anton Hren, šolski upravitelj v Studencih,

3. Josip Lapaine, šolski upravitelj v Cerkljah,

Namestnik za Glavni Odbor:

Ivan Dimnik, šolski upravitelj v Ljubljani,